

tekst

recensie van:

Annie M.G. Schmidt, *Jippus en Jannica, imagines pinxit Fiep Westendorp*, vertit Harm-Jan van Dam [tweetalige editie], Athenaeum - Polak & Van Gennep, Amsterdam 2008; ISBN 978 90 253 6353 6; 141 blz. E 14,95.

Radboud
Universiteit

Faculteit Letteren

GLTC

*Streven*Harm-Jan van
Dam

tekst gepubliceerd in: *Streven* 75, 2008, 956-957

JIPPUS

In het Nederlandse taalgebied is het werk van Annie M.G. Schmidt (1911-1995) onverminderd populair. Hele generaties zijn inmiddels grootgebracht met de verhaaltjes van Jip en Janneke, geschreven in de jaren '50 van de vorige eeuw. En zoals dat tegenwoordig gaat met veel populaire teksten voor kinderen (Asterix, Winnie the Pooh, Harry Potter), is er ook een Latijnse versie van gemaakt. In 2000 publiceerde de Amsterdamse latinist Harm-Jan van Dam een aantal verhaaltjes over Jip en Janneke in de taal van de Romeinen.

Inmiddels is het boek toe aan een achtste druk. Het bevat enkele nieuw vertaalde teksten, en belangrijker nog: de uitgave is voor het eerst tweetalig (Nederlands/Latijn). Dat is handig voor wie het Latijn wil vergelijken met het origineel. Of wie omgekeerd wil zien hoe de vertaler het luchtige Nederlands weet om te zetten in stevig Latijn.

Voor zijn *Jippus et Jannica* koos Van Dam vooral de wat meer tijdloze verhaaltjes, om anachronismen als radio, vliegtuigen en wasmachines te vermijden. Zijn Latijnse weergave is over het algemeen uitstekend, ook al is het resultaat op veel punten on-Romeins, zoals hij zelf erkent. Romeinen schreven nu eenmaal geen kinderboeken, en kenden ook geen literaire teksten in een zo simpele, spreektaalige stijl als die van Annie M.G. Schmidt.

Daardoor is deze Latijnse vertaling uiteindelijk ook een wat curieuze onderneming. Waarom een perfect verstaanbare tekst niet dichterbij maar juist verder weg brengen van het publiek? Is dit een grap of academische oefening voor puzzelaars? Hoezo Latijn gebruiken voor een tekst die met de Romeinen geen enkel raakvlak heeft? Latijn leren kun je met dit boekje ook al niet, stelt Van Dam zelf, en voor kleine kinderen is het te moeilijk. Hij houdt het bij een tamelijk bescheiden doel: misschien kan *Jippus et Jannica* mensen warm krijgen voor studie van het Latijn. Het echte Latijn dan. Dat is natuurlijk een nobel idee, maar het blijft vreemd om er zo'n omweg voor te nemen.

Misschien spreekt uit dit boekje simpelweg de wens om 'Annie' en haar werk te vereeuwigen. En dat kan natuurlijk bij uitstek in de taal van de hemel, het Latijn. In ieder geval spreken de verkoopcijfers een duidelijke taal: de lezers vinden het kennelijk aardig en interessant. Deze uitgave werkt dus minstens gunstig op het imago van Latijn.

